

**UCHWAŁA NR X/47/2024
RADY GMINY CZARNY BÓR**

z dnia 26 listopada 2024 r.

w sprawie przyjęcia programu wspierania rodziny w Gminie Czarny Bór na lata 2025-2027

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t. j.: Dz.U. z 2024 r. poz. 1465 ze zm.) oraz art. 176 pkt 1 oraz art. 179 ust. 2. ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j.: Dz. U. z 2024 poz. 177 ze zm.) **uchwała się, co następuje:**

§ 1. Przyjmuje się Gminny program wspierania rodziny na terenie Gminy Czarny Bór na lata 2025 - 2027 w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Czarny Bór

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca
Rady Gminy Czarny Bór

Marzena Łatka

Załącznik do Uchwały Nr X/47/2024

Rady Gminy Czarny Bór

z dnia 26 listopada 2024 r.

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY W GMINIE CZARNY BÓR NA LATA 2025 – 2027

Czarny Bór, 2024

WSTĘP

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nakłada na gminę obowiązek realizacji zadań w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej. Zgodnie z art.176 pkt. 1 w/cyt. Ustawy do zadań gminy należy opracowanie i realizacja 3 letnich programów wspierania rodziny. Program ma na celu zbudowanie spójnego systemu pomocy rodzinie.

Rodzina jest podstawową i najważniejszą jednostką społeczną. Dla dziecka rodzina to pierwsze i przede wszystkim naturalne środowisko. Spoglądając na pozostałych jej członków, nowy członek w rodzinie obserwuje i nabywa wzorców. Uczy się ról społecznych, przyjmuje wartości i zasady moralne. To, jaką stanie się osobą w dużej mierze zależy od rodziny, w jakiej się wychowuje. Jako nastolatek, a później dorosły, sam zdecyduje, czy chce powielać te wzorce, czy może woli zostać zupełnie innym człowiekiem. W związku z powyższym, koniecznym jest udoskonalanie wszelkich form wsparcia na rzecz rodziny problemowej.

Rodzina to podstawowe środowisko, które powinno zapewnić bezpieczeństwo emocjonalne dziecku. Oddziałuje w sposób świadomy i nieświadomy na osobowość dziecka, przekazując mu swój system wartości, tradycje, ukierunkowuje jego aktywność i postępowanie na całe życie. Jest najbardziej stabilnym punktem odniesienia w doświadczeniu dziecka. Dlatego, jeśli w funkcjonowaniu rodziny pojawiają się dysfunkcje, instytucje i służby zobligowane do wspierania rodziny zobowiązane są do podjęcia na jej rzecz określonych działań. Problemy występujące w rodzinie często są złożone i wymagają interdyscyplinarnych, kompleksowych rozwiązań opisanych w niniejszym programie. Wspieranie rodziny powinno być wczesne i mieć charakter profilaktyczny, a główną zasadą powinna być zasada pomocniczości. Działania przynoszące najlepsze efekty, to takie, które podejmowane są za zgodą rodziny i z jej aktywnym udziałem.

Rodziny dysfunkcyjne wymagają stałego ich monitorowania i wsparcia, w tym w szczególności przez pracowników socjalnych, pedagogów szkolnych, policję, kuratorów sądowych. Działania takie, mogą być skuteczne jedynie przy założeniu współpracy wszystkich instytucji działających na rzecz dziecka i rodziny. Praca z rodziną powinna być prowadzona we wczesnym okresie jej zagrożenia przez wykwalifikowaną w tym zakresie kadrę.

Pomoc rodzinie ma na celu w konsekwencji przywrócenie jej prawidłowego funkcjonowania poprzez umożliwienie jej odzyskania lub nabycia umiejętności prawidłowego pełnienia ról opiekuńczo-wychowawczych i społecznych, aby dziecko pozostało w naturalnej

rodzinie i tam zostało przygotowane do prawidłowego funkcjonowania w swoim życiu i społeczeństwie.

Pozostawienie rodzin bez odpowiedniego wsparcia i specjalistycznej pomocy skutkować będzie dalszą ich degradacją i koniecznością umieszczania dzieci w instytucjonalnej lub rodzinnej pieczy zastępczej. Pobyt dzieci w pieczy zastępczej przeważnie ma charakter stały, a powinien mieć charakter czasowy, dlatego tak ważna jest kompleksowa praca, odpowiednio przygotowanej kadry, z rodzicami biologicznymi, którzy w większości przypadków nie wykazują chęci oraz zaangażowania, aby odzyskać prawa do opieki nad dzieckiem.

Podstawy prawne:

- 1) ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j.: Dz. U. z 2024 r., poz. 177 ze zm.),
- 2) ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j.: Dz. U. z 2024 r., poz. 1283 ze zm.),
- 3) ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t. j.: Dz. U. z 2024 r. poz. 1673),
- 4) ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t. j.: Dz. U. z 2023 r. , poz. 2151 ze zm.),
- 5) ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t. j.: Dz. U. z 2023 r. poz. 1939 ze zm.).

I. Diagnoza

W 2023 r. Ośrodek Pomocy Społecznej w Czarnym Borze objął szeroko rozumianym wsparciem 166 rodzin (w tym 59 rodzin pracą socjalną). Wśród wskazanej ogólnej liczby rodzin korzystających z pomocy, 43 to rodziny z dziećmi, w tym 17 rodzin posiada trójkę i więcej dzieci, a 9 rodzin to rodziny niepełne.

Pomocy społecznej udziela się osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej, w szczególności z powodu: ubóstwa, niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby, bezrobocia,

Powody przyznania pomocy w 2023 r.

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin
Ubóstwo	19
Bezdomność	3
Potrzeba ochrony macierzyństwa	5
Bezrobocie	11
Niepełnosprawność	23
Długotrwała lub ciężka choroba	13
Bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych	6 w tym: (3 - rodziny niepełne, 4-rodziny wielodzietne)
Przemoc	
Narkomania	1
Alkoholizm	

*w przeciągu roku kalendarzowego 1 rodzina mogła korzystać z pomocy z więcej niż jednej przyczyny.

Ubóstwo

Na potrzebę niniejszego opracowania przyjęto definicję ubóstwa, określoną jako kwotę, która zgodnie z ustawą o pomocy społecznej uprawnia do ubiegania się o przyznanie świadczenia pieniężnego z pomocy społecznej, tj. dla osoby samotnie gospodarującej 776 zł, a dla osoby w rodzinie 600 zł.

Wsparcie Ośrodka Pomocy Społecznej udzielane jest nie tylko z powodu ubóstwa, ale także z powodu innych problemów dotyczących rodzinę. Zakres problemów obrazuje powyższa tabela.

Bezrobocie

Bezrobocie jest głównym czynnikiem sprawczym ubóstwa. Niesie za sobą nie tylko niedostatek, ale też i negatywne skutki w zakresie funkcjonowania rodziny. Prowadzi często do zachowań dewiacyjnych w rodzinie, utrzymania nałogów, marginalizacji, obniżenia poziomu potrzeb bytowych i całokształtu bytowania. W rodzinach takich często występuje alkoholizm, złe warunki socjalno-bytowe, problemy w zakresie opieki nad dziećmi. Złe funkcjonowanie rodziny jest częstym powodem zaniedbywania przez dzieci nauki, nierealizowania obowiązku szkolnego, demoralizacji oraz niskiej samooceny. Brak odpowiedniego specjalistycznego wsparcia dla takich rodzin powoduje potencjalne zagrożenie związane z koniecznością odebrania dzieci ze środowiska naturalnego i umieszczenia ich w pieczy zastępczej.

Przemoc domowa

Przemoc domowa jest problemem, który stanowi zagrożenie dla prawidłowego funkcjonowania rodziny i wychowujących się w rodzinie dzieci. W zgłaszanych przypadkach przemocy w 2023r. zostało założonych 7 Niebieskich Kart. W ramach działalności udzielono poradnictwa specjalistycznego dla ofiar przemocy oraz prowadzono działalność profilaktyczną w przezwyciężeniu trudnych sytuacji życiowych.

Alkoholizm

Wiele poważnych problemów występujących w rodzinie jest sprzężone z nadużywaniem alkoholu, dlatego dysfunkcja ta nieustannie wymaga podejmowania działań pomocowych. Alkoholizm powoduje bardzo duże spustoszenia w organizmie osoby uzależnionej oraz stanowi poważny problem społeczny. Bardzo często jest przyczyną rozpadu rodzin, demoralizacji, zaniedbań opiekuńczo-wychowawczych, zagrożenia zdrowia i życia małoletnich, jak również przemocy w stosunku do osób bliskich. Zgodnie z danymi uzyskanymi od Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w 2023 r. prowadzonych było 23 aktywne sprawy osób nadużywających alkoholu. 3 osoby podjęły leczenie niestacjonarne w punkcie terapeutycznym dla osób uzależnionych w Kamiennej Górze. W stosunku do 2.osób sporządzono wniosek do Sądu Rejonowego w Wałbrzychu o wydanie orzeczenia o przymusowym leczeniu odwykowym. Pozostałe osoby poddane zostały okresowej obserwacji oraz bezpośredniej motywacji do zachowania trzeźwości.

Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych

Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych rodziców rozumiana jest jako sytuacja, w której rodzice nie wywiązują się odpowiednio z obowiązku opieki nad dziećmi, kiedy nie mogą, nie umieją lub nie chcą wypełniać swoich funkcji opiekuńczych i wychowawczych wobec dzieci.

Środowiska wieloprotymowe, w szczególności rodziny niewydolne w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, objęte są wsparciem asystenta rodziny. W 2023 roku 9 rodzin z terenu gminy Czarny Bór, przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych i które z różnych powodów nie były w stanie w sposób akceptowany społecznie pełnić prawidłowo swoich funkcji, towarzyszył Asystent Rodziny, który wspólnie z rodziną poszukiwał rozwiązań trudnych sytuacji, starał się podnieść umiejętności

opiekuńczo – wychowawcze rodziców, prowadzenia gospodarstwa domowego i radzenia z sytuacjami dnia codziennego.

II. Cel główny programu

Wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu swoich funkcji, związanych z opieką, wychowaniem i skuteczną ochroną dzieci oraz profilaktyka środowiska lokalnego w zakresie promowania społecznie pożądanego modelu rodziny.

III. Cele Szczegółowe:

1. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny.

- a) objęcie dożywianiem w formie ciepłego posiłku na terenie placówek oświatowych, oraz w punktach żywieniowych., wszystkich tego wymagających dzieci, do czasu podjęcia nauki w szkole podstawowej, uczniów do czasu ukończenia szkoły ponadpodstawowej, osobom i rodzinom znajdującym się w sytuacjach wymienionych w art. 7 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,
- b) dofinansowanie wydatków, związanych z dożywianiem dzieci i młodzieży, podopiecznych placówek wsparcia dziennego,
- c) monitorowanie sytuacji zdrowotnej dzieci z rodzin poprzez kontakt i współpracę z podmiotami świadczącymi usługi medyczne na terenie Gminy Czarny Bór,
- d) zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej ubogim rodzinom w ramach ustawy o pomocy społecznej.

2. Przeciwdziałanie przemocy domowej w rodzinie

- a) Podejmowanie działań mających na celu poprawę sytuacji rodzin zagrożonych zjawiskiem przemocy domowej w rodzinie, poprzez:
 - zwiększenie świadomości społecznej dotyczącej zagrożeń płynących z przemocy w rodzinie;
 - poszerzenie wiedzy na temat skutków przemocy domowej w rodzinie;
 - zapobieganie powielaniu złych wzorców rodzinnych i środowiskowych.
- b) Podejmowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w rodzinie poprzez:
 - rozwój działalności Zespołu Interdyscyplinarnego;
 - rozwój poradnictwa specjalistycznego dla różnych kategorii ofiar.

- c) Dostosowanie istniejącej infrastruktury instytucjonalnej do potrzeb osób dotkniętych przemocą domową w rodzinie, poprzez:
 - dostępność do usług świadczonych przez placówki pomocowe osobom dotkniętym przemocą domową w rodzinie.
- d) Udzielanie pomocy dzieciom i młodzieży z rodzin zagrożonych i dotkniętych przemocą domową w rodzinie, poprzez:
 - rozwój nowych metod wsparcia środowiskowego dla dzieci i młodzieży zagrożonej lub dotkniętej przemocą domową w rodzinie;
 - oferty środowiskowych form działania związane z poradnictwem i doradztwem edukacyjno – zawodowym.

3. Zapobieganie powstaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących, w szczególności poprzez:

- a) systematyczne monitorowanie rodzin zagrożonych kryzysem przez pracowników socjalnych, pedagogów szkolnych oraz przedstawicieli innych zawodów kontaktujących się z rodziną, w tym lekarzy i pielęgniarek świadczących usługi medyczne mieszkańcom,
- b) podejmowanie działań podnoszących kompetencje wychowawcze rodziców, poprzez organizowanie i finansowanie ze środków gminy spotkań z fachowcami i terapeutami różnych specjalności,
- c) organizowanie narad, szkoleń, konferencji i spotkań informacyjnych służących doskonaleniu systemu współpracy pomiędzy Ośrodkiem Pomocy Społecznej i instytucjami oraz organizacjami zajmującymi się organizowaniem pomocy rodzinom,
- d) umożliwienie i wspieranie ustawicznego doskonalenia umiejętności zawodowych pracowników socjalnych, asystentów poprzez udział w warsztatach i innych formach edukacyjnych,
- e) pomoc osobom i rodzinom będącym w kryzysie,
- f) pomoc rodzinom w realizowaniu funkcji wychowawczej, zapobieganie kryzysom, pomoc w uniknięciu umieszczenia dzieci w instytucjonalnych formach pieczy zastępczej poprzez wsparcie pracowników socjalnych i asystenta rodziny.

4. Zapobieganie niedostosowaniu społecznemu dzieci i młodzieży, w szczególności poprzez

- a) monitorowanie rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym przez pracowników socjalnych,

- b) zachęcanie dzieci z rodzin wieloproblemowych do uczestnictwa w zajęciach organizowanych przez placówki wsparcia dziennego,
- c) wspieranie i promocja inicjatyw lokalnych w zakresie wsparcia rodziny i dzieci.

5. Zapobieganie uzależnieniom od środków psychoaktywnych, w szczególności poprzez:

- a) profilaktykę, edukację oraz wczesną interwencję w rodzinach zagrożonych uzależnieniami.

6. Wsparcie interdyscyplinarne dzieci i rodzin naturalnych, w szczególności:

- a) koordynacja działań przez Ośrodek Pomocy Społecznej, w tym bieżąca współpraca podmiotów podejmujących różnorodne działania na rzecz dzieci i młodzieży,
- b) wspieranie i finansowanie edukacji służb społecznych w zakresie wykorzystania metody pracy interdyscyplinarnej w rozwiązywaniu problemów dziecka i rodziny,
- c) dobór działań naprawczych na rzecz dziecka i rodziny w oparciu o działania interdyscyplinarne.

IV. Adresaci programu

Rodziny wychowujące dzieci na terenie Gminy Czary Bór, dotknięte przemocą, problemem uzależnień, zagrożone ubóstwem, przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

V. Zasoby

Na terenie Gminy Czarny Bór w budowę lokalnego systemu opieki nad dziećmi i rodzinami wymagającymi wielokierunkowej pomocy do jej realizacji przewiduje się:

- Placówki oświatowe i kulturalne
- Komisariat Policji w Boguszowie Gorcach,
- Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Czarnym Borze,
- Powiatowy Urząd Pracy w Wałbrzychu,
- Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej,
- Organizacje Pozarządowe,
- Parafie.

VI. Realizacja programu

Koordynowanie i organizowanie działań w ramach Programu, inicjowanie nowych rozwiązań należy do zadań Ośrodka Pomocy Społecznej w Czarnym Borze. Program realizowany będzie na terenie Gminy Czarny Bór w latach 2025–2027. W lokalnym systemie działań w zakresie rozwiązywania problemów społecznych rodziny należy wziąć pod uwagę uczestnictwo różnych podmiotów i instytucji. Tak rozumiany program stanowić będzie pełne i kompleksowe ujęcie systemu opieki nad dzieckiem i rodziną.

VII. Finansowanie programu

Program będzie finansowany ze środków budżetu Gminy Czarny Bór oraz budżetu państwa (programy rządowe).

VIII. Monitorowanie Programu

Ośrodek Pomocy Społecznej w Czarnym Borze będzie co roku przedstawiał Wójtowi Gminy informację z realizacji Programu.

UZASADNIENIE

Obowiązek opracowania i przyjęcia programu wspierania rodziny wynika z art. 176 pkt.1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Zgodnie z zapisami powyższej ustawy opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny jest zadaniem własnym gminy.

Program wprowadzany niniejszą uchwałą uwzględnia działania niezbędne do realizacji wsparcia rodziny wynikające z ustawy oraz zdiagnozowanych potrzeb, określa działania oraz ich realizatorów. Program będzie stanowił podstawę do podejmowanych działań w obszarze wspierania dziecka i rodziny w latach 2025-2027 w gminie Czarny Bór.

Wójt Gminy Czarny Bór

Adam Górecki

DOKUMENT PODPISANY ELEKTRONICZNIE

Dane podpisywanego dokumentu

Typ dokumentu	Uchwała
Numer dokumentu	X/47/2024
Data dokumentu	2024-11-26
Organ wydający	Rada Gminy Czarny Bór
Przedmiot regulacji	w sprawie przyjęcia programu wspierania rodziny w Gminie Czarny Bór na lata 2025-2027
Identyfikator dokumentu	0B1A5849-676C-49E9-A99E-D8752424F38B

Informacje o złożonych podpisach elektronicznych

Podpis:	
Sygnatura	Signature-1486972301
Numer seryjny	103AD12EEF4B85AF43095E953BC36D20
Osoba podpisująca	Marzena Łatka
Kraj	PL
Data złożenia podpisu	2024-11-26 12:37:56
Zakres podpisu	Cały dokument
Wystawca certyfikatu	VATPL-5170359458 Certum QCA 2017 Asseco Data Systems S.A. PL